Комунальний заклад

«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»

Чернігівської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора КЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування» ЧОР
_____ Вікторія МАЛОФЕЄНКО
«28» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОЛЬОРОЗНАВСТВО»

Освітньо-професійна програма: «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»
Галузь знань: J Транспорт та послуги

Спеціальність: J 1 Послуги краси

Робоча програма навчальної дисципліни складена на підставі ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»
Протокол №1 від «27» серпня 2026 року

Голова циклової комісії _____ Антоніна ОГОЛЬЦОВА
(підпис) Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Чернігів – 2026

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Назва дисципліни	Кольорознавство
Характеристика навчальної дисципліни	- Обов'язкова дисципліна - Дисципліна, що формує спеціальні компетентності
Освітній компонент	ОК 12
Кількість кредитів - за стандартом - за ОПП (скорочений термін)	 2 1,5
Кількість годин за навчальним планом: - Загальний обсяг - Лекції - Практичні заняття - Самостійна робота	 45 20 12 13
Метод підсумкового контролю	залік
Розподіл - за курсами - за семестрами	 1 курс 2 семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- формування систематизованого знання про основи кольорознавства;
- вивчення загальних закономірностей гармонійного поєднання кольорів, та засвоєння їх практично;
- розвиток художнього смаку, творчої уяви та фантазії, які є необхідними для фахівця з перукарського мистецтва та декоративної косметики.

Завдання:

• ознайомлення з основними категоріями та поняттями теорії кольору;
• вивчення властивостей кольорів, способів та законів їх змішування;
• з'ясування об'єктивних та суб'єктивних закономірностей кольоросприйняття;
• визначення засад кольорової гармонії;
• вивчення принципів систематизації та класифікації кольорів
• формування навичок роботи з колірними конструкціями як невід'ємною частиною створення художнього образу;
• формування творчої і креативної особистості як фахівця з перукарського мистецтва та декоративної косметики;
• розвиток та вдосконалення професійних знань та навичок колористичного сприйняття світу.

3. Структура навчальної дисципліни

№	Теми	Нормативна частина за ОПП	Робітнича професія		Всього на ІІІ ступені	З них			
			ІІ ступінь	ІІІ ступінь		Аудиторні заняття (години)	У тому числі		Самостійна робота
							Лекційні	практ., практичні,	
1.	Особливості сприйняття кольору				**11**	**8**	**8**	**-**	**3**
1.1	Фізичні, фізіологічні та психологічні аспекти.				3	1	1	-	2
1.2	Особливості національно-етнічного сприйняття кольору				1	1	1	-	-
1.3	Сучасна символіка кольору				3	2	2	-	1
1.4	Колір у перукарському мистецтві (Колористика)				1	1	1	-	-
1.5	Кольорознавство в декоративній косметиці (Візаж)				1	1	1	-	-
1.6	Систематика кольору				2	2	2	-	-
2.	Основні відомості про колір				**34**	**24**	**12**	**12**	**10**
2.1	Світло та колір. Основні характеристики кольору.				4	2	2	-	2
2.2	Хроматичні та ахроматичні кольори				5	3	1	2	2
2.3	Кольоровий спектр, основні та похідні кольори				6	4	2	2	2
2.4	Композиція кольору в образі.				3	3	1	2	-

	Домінанта, акцент та нюанс у поєднанні зачіски та макіяжу.								
2.5	Емоційно-естетичні властивості кольорів				8	6	4	2	2
2.6	Види контрастів.				8	6	2	4	2
	Усього годин за курс	**60**			**45**	**32**	**20**	**12**	**13**

4. Програма навчальної дисципліни

Розділ І. Особливості сприйняття кольору

Тема 1.1: Фізичні, фізіологічні та психологічні аспекти.
Фізичні основи характеристики кольору. Теорії походження кольору.

Самостійна робота :
Внесок І. Ньютона у вивчення природи кольору.(2 год.)

Тема 1.2: Особливості національно-етнічного сприйняття кольору
Значення кольору в житті людини. Вплив кольору на виробничий потенціал людини.

Тема 1.3: Сучасна символіка кольору
Символіка кольору. Кольорові асоціації. Основна символіка кольорів у фарбуванні волосся, психологічні та естетичні типи кольорів.

Самостійна робота
Колір і характер людини. (1 год.)

Тема 1.4: Колір у перукарському мистецтві (Колористика)
Природна пігментація**.** Етнічні особливості структури пігменту. Математика фарбування. Оптичні ілюзії. Зміна об’єму волосся або пропорцій обличчя за допомогою кольору.

Тема 1.5: Кольорознавство в декоративній косметиці (Візаж)
Корекція недоліків. Використання комплементарних кольорів для маскування (нейтралізація почервонінь, синців, пігментації). Теорія кольоротипів. Поняття температури, контрастності та чистоти в зовнішності. Світлотіньова корекція. Використання ахроматичних та хроматичних кольорів для моделювання форми обличчя. Стилістика макіяжу. Робота з текстурами (матові, сатинові, шимерні) та їх вплив на сприйняття кольору.

Тема 1.4: Систематика кольору
Систематика кольору.

Розділ ІІ. Основні відомості про колір

Тема 2.1: Світло та колір. Основні характеристики кольору.

Світло та колір. Довжина хвилі кольору. Розпад променю світла на спектральні кольори. Основні характеристики кольору: кольоровий тон, світлота, насиченість.

Самостійна робота:
Світлографіка (2 год.)

Тема 2.2: Хроматичні та ахроматичні кольори
Хроматичні та ахроматичні кольори, їх властивості та відмінності.

Практичне заняття (2 год.)
Рівноступеневий ахроматичний ряд.
Хроматичні кольори, їх властивості.

Самостійна робота:
Особливості використання кольорової палітри в роботі перукаря, візажиста (2год.)

Тема 2.3: Кольоровий спектр, основні та похідні кольори
Поняття «спектр», порядок кольорів у спектрі. Основні та похідні кольори, утворення кольорового кола

Практичне заняття: (2 год.)
Поділ спектру на прості та складні кольори. Оптичне змішування кольорів (1 год.)
Змішування теплих та холодних відтінків основних кольорів (1 год.)

Самостійна робота: (2 год.)
Адитивне змішування кольорів.

Тема 2.4: Композиція кольору в образі. Домінанта, акцент та нюанс у поєднанні зачіски та макіяжу.

Практичне заняття: (2 год.)
Створення ескізу образу для брюнеток, побудованому за принципами нюансу з використанням сучасних технік. «Драматичний»
Створення ескізу образу для білявок, побудованому за принципами нюансу з використанням сучасних технік. «Світлий монохром»

Тема 2.5: Емоційно-естетичні властивості кольорів
Емоційно-естетичні властивості кольорів. Арт терапія. Вплив кольору на психофізичний стан людини.

Практичне заняття: (2 год.)
Основні теорії кольорової гармонії.

Самостійна робота: (2 год.)

Гармонія кольорів в навколишньому середовищі.

Тема 2.6: Види контрастів.

Явище контрасту кольорів. Види контрастів. Значення контрастів в системі художньої виразності.

Практичне заняття (4 год.):

Контраст за кольором. Створення ескізу постижерного виробу в контрастних кольорах.

Контраст світлого та темного. Створення ескізу постижерного виробу в контрастних кольорах.

Контраст холодного та теплого. Створення ескізу прикраси для волосся в контрастних кольорах.

Контраст компліментарних кольорів. Створення ескізу доповнень до образу (аксесуарів, постижерних виробів, тілесних доповнень, оздоблень тощо) в контрастних кольорах.

Самостійна робота: (2год.)

Рефлекс у одночасному контрасті

№ теми	Кількість годин на тему	Назва розділу	Назва теми	Кількість годин на урок	№ уроку	Назва теми уроку
1	2	3	4	5	6	7
1	8	Особливості сприйняття кольору	Фізичні, фізіологічні та психологічні аспекти.	1	1	Фізичні основи характеристики кольору. Теорії походження кольору.
			Особливості національно-етнічного сприйняття кольору	1	2	Особливості національно-етнічного сприйняття кольору Значення кольору в житті людини. Вплив кольору на виробничий потенціал людини.
			Сучасна символіка кольору	2	3-4	Символіка кольору. Кольорові асоціації.
			Колір у перукарському мистецтві (Колористика)	1	5	Колір у перукарському мистецтві (Колористика)
			Кольорознавство в декоративній косметиці (Візаж)	1	6	Кольорознавство в декоративній косметиці (Візаж)
			Систематика кольору	2	7-8	Систематика кольору.
2	24	Основні відомості про колір	Світло та колір. Основні характеристики кольору.	2	9-10	Світло та колір. Довжина хвилі кольору. Розпад променю світла на спектральні кольори. Основні характеристики кольору.
			Хроматичні та	1	11	Хроматичні та ахроматичні кольори,

			ахроматичні кольори			їх властивості та відмінності.
				1	12	**Практичне заняття№1:** Рівноступеневий ахроматичний ряд.
				1	13	**Практичне заняття№2:** Хроматичні кольори, їх властивості.
			Кольоровий спектр, основні та похідні кольори	2	14-15	Поняття «спектр», порядок кольорів у спектрі. Основні та похідні кольори, утворення кольорового кола.
				1	16	**Практичне заняття№3:** Поділ спектру на прості та складні кольори.
				1	17	**Практичне заняття№4:** Змішування теплих та холодних відтінків основних кольорів
			Композиція кольору в образі. Домінанта, акцент та нюанс у поєднанні зачіски та макіяжу.	1	18	Композиція кольору в образі. Домінанта, акцент та нюанс у поєднанні зачіски та макіяжу.
				1	19	**Практичне заняття№5:** Створення ескізу образу для брюнеток, побудованому за принципами нюансу з використанням сучасних технік. «Драматичний»
				1	20	**Практичне заняття№6:** Створення ескізу образу для білявок, побудованому за принципами нюансу з використанням сучасних технік. «Світлий монохром»
			Емоційно-естетичні властивості кольорів	2	21-22	Емоційно-естетичні властивості кольорів.

				2	23-24	Арт терапія. Вплив кольору на психофізичний стан людини.
				2	25-26	**Практичне заняття№7:** Основні теорії кольорової гармонії
			Види контрастів.	2	27-28	Явище контрасту кольорів. Види контрастів. Значення контрастів в системі художньої виразності.
				1	29	**Практичне заняття№8:** Контраст за кольором
				1	30	**Практичне заняття№9:** Контраст світлого та темного
				1	31	**Практичне заняття№10:** Контраст холодного та теплого
				1	32	**Практичне заняття№11:** Контраст компліментарних кольорів
Всього: 32						

6. Перелік компетентностей відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Загальні компетентності:

- ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 8 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

- СК 1 Здатність застосовувати теоретичні знання в області перукарського мистецтва та декоративної косметики, враховувати традиційні та сучасні техніки у власній професійній діяльності.
- СК 2 Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні художніх образів та об'єктів дизайну перукарського мистецтва та декоративної косметики.

7.Перелік результатів навчання відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Результати навчання:

- РН 4 Застосовувати базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології в області перукарського мистецтва та декоративної косметики в процесі створення відповідних робіт.
- РН 5 Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір.
- РН 10 Створювати ескіз продукту дизайну для демонстрації творчого задуму.
- РН 14 Працювати автономно та/або в команді.

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Кольорознавство»

для підготовки фахових молодших бакалаврів

Спеціальність: J 1 Послуги краси

Рівні навчальних досягнень	**Бали**	**Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з дисципліни**
«Незадовільно»	2	Студент має фрагментарні знання (менше половини), у своїй відповіді не розкриває суть питання, допускає суттєві помилки; не володіє термінологією за фахом; має елементарні, нестійкі навички, виконує незначну частину практичного завдання за допомогою викладача.
«Задовільно»	3	Студент володіє навчальним матеріалом поверхнево, відтворює певну частину навчального матеріалу, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу, у своїй відповіді розкриває суть питання не повністю, допускає плутанину; практичні завдання виконує з багатьма помилками, не завжди дотримується методичних рекомендацій, оформлення практичної роботи не відповідає вимогам.
«Добре»	4	Студент володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, у своїй відповіді розкриває суть питання, але не повністю; володіє термінологією за фахом, допускає окремі помилки при користуванні , виявляє неповні знання основних властивостей та якостей кольору, особливостей їх сприйняття, допускає неточності при змішуванні кольорових відтінків. Практичні завдання виконує самостійно, але допускає незначні помилки при виконанні, не завжди дотримується методичних рекомендацій.
«Відмінно»	5	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, робить аргументовані висновки, узагальнює і систематизує знання з кольорознавства, усвідомлює важливість набутих знань у професійній підготовці, у своїй відповіді повністю розкриває суть питання, логічно висловлює свої думки; володіє термінологією за фахом, не допускає помилок. Знає основні властивості та якості кольору, особливості їх сприйняття, властивості хроматичних та ахроматичних кольорів, основних, похідних та доповнюючих кольорів. Розуміє психологічні та психофізичні аспекти

		застосування кольорів в проектуванні художнього образу, основні принципи гармонійності кольорів. Практичні завдання виконує самостійно, охайно, правильно, в повному обсязі, аргументовано обирає спосіб виконання завдань, здатен оцінювати результати власної діяльності, практичні завдання виконує та оформлює відповідно до встановлених вимог.

9. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Кольорознавство» здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

знати:

- властивості кольору і світла;
- термінологію кольорознавства;
- основні закономірності сприйняття кольору;
- визначення основних характеристик кольору;
- основні закономірності психофізіологічного сприйняття кольору;
- прийоми колористики та принципи кольорової гармонії;
- правила взаємодії кольорів та кольорових сполучень (контрасти, нюанси);
- змішування кольорів (оптичне, механічне та просторове);
- просторові якості кольору, об'єктивні та суб'єктивні якості;
- особливості національної символіки кольору (в українському мистецтві).

вміти:

- створювати палітру кольорів із заданими характеристиками;
- використовувати зразки природних колірних гармоній при створенні композицій;
- створювати гармонійно узгоджені у кольорі асоціативно-образні композиції на задані теми;
- застосовувати художньо виразні засоби та символічні властивості кольору у творчій та проектній дизайнерській діяльності

10. Методи контролю результатів навчання

.

Поточний контроль:

- усне опитування;
- активність роботи на заняттях;
- виконання практичних завдань, створення графічних творів;
- доповіді, презентації на теми;

- виконання завдань самостійного опрацювання;

Проміжний контроль:

- проведення контрольних тестів/робіт;
- тематичне оцінювання;
- виконання практичних завдань;
- доповіді, презентації ;

Підсумковий контроль:

- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання;
- залік;

11. Методи навчання

- лекції, бесіди, пояснення;
- практичний показ/демонстрація;
- навчання за навчально-методичною літературою;
- дослідницький пошук за темами навчальної дисципліни;
- відеоконференції;
- онлайн-уроки на платформі Google Workspace при дистанційному/змішаному навчанні;
- практичні роботи;
- бліц-опитування.

12. Методичне забезпечення

- конспекти лекцій;
- інструкції до практичних робіт;
- презентації;
- відеоролики;
- розроблені тести опитування;
- інтернет-ресурси;
- робочі зошити;
- власні напрацювання
- розроблені матеріали по курсу, які містяться в електронній бібліотеці КЗ ЧВПУ ПО ЧОР.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання:
Персональний комп'ютер або ноутбук, нетбук, веб-камера;
принтер, акустичні колонки.
Планшети дерев'яні, набір олівців кольорових, набір олівців графітних, пір'я, туш, маркери, лайнери, натурний фонд, драперії.

Програмне забезпечення:

- для перевірки знань Google форми
- онлайн-конструктор тестів платформи Всеосвіта
- єдина корпоративна/освітня платформа Google Workspace for Education;
- відеоредактор Pinnacle Studio

14. Рекомендована література

Базова

1. Печенюк Т. Кольорознавство : підручник [для вищ. навч. закл.]. Київ : Грані - Т, 2010. 192 с.
2. Прищенко С. Кольорознавство : навч. посіб. / за ред. Є.А. Антоновича. Київ : : КОНДОР 2018. – 436с. іл.
3. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене /– Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. – 124 с.
4. Хоренко Т.О. «Навчально-ілюстративний посібник з предмету «Кольорознавство». ЧВПУПО, 2019 р

Додаткова

1.Кольорознавство : методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів напряму підготовки "Технологія виробів легкої промисловості" (спеціалізація "Моделювання швейних виробів") / С. Г. Кулешова. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – 53 с.
2. Основи теорії кольору. Навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавра спеціальності 186"Видавництво та поліграфія" усіх форм навчання [Електронний ресурс]/ [упоряд. Т.І.Веретільник, Л.Д. Мисник, Капітан Р.Б.,Мамонов Ю.П., Манзюра О.В.] ; М-во освіти і науки України,Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2020 –130 с.
3. Стефанишин Л.Р.Поліщук Л.К., Практикум «Основи коьорознавства» Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника Івано-Франківськ, 2006

15. Інформаційні ресурси

1.Навчальні матеріали курсу [Google Диск] – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/folders/1l2cOj39UbxZtrN-vHQOYI4xuB7kQi5AD?usp=sharing

2.Платформа Google-клас https://classroom.google.com/

3.Освітній портал Всеосвіта – Режим доступу: https://vseosvita.ua/

4.Освітній портал На Урок – Режим доступу: https://naurok.com.ua/

5.Дія Освіта – Режим доступу: https://it-osvita.diia.gov.ua/

6.Веб-портал Інституту модернізації змісту освіти – Режим доступу: https://imzo.gov.ua/